

Dystans władzy na sali sądowej. Studium teoretyczno-empiryczne

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Koncepcja dystansu władzy jako jednego z wymiarów kultury organizacyjnej powstała w naukach organizacyjnych. Dystans władzy (przywołując jedynie jego świadomościowy komponent) należy rozumieć jako oczekiwania i akceptacje członków danej organizacji dotyczące tego, jak proces zrealizowania stosunku władczego powinien przebiegać (przebiega). Ten „wzór” realizowania stosunku władzy może być różny – od „małego” (niwelowanie różnic w hierarchii) do „dużego” (uwydatnianie różnic) dystansu władzy. Idąc za pionierskimi badaniami G. Hofstedeego ustalono wpływ dystansu władzy na szereg fundamentalnych procesów organizacyjnych, takich jako obieg wiedzy w organizacji, zarządzanie wiedzą, innowacyjność.

Naszym zdaniem, sądy, uwzględniając specyfikę celów i wartości przez nie realizowanych, można traktować jako swoiste organizacje, które posiadają określoną kulturę organizacyjną. Jeśli tak, to pojawia się kwestia znaczenia dystansu władzy („małego” albo „dużego”) dla sądowego wymiaru sprawiedliwości. Zasadniczym celem projektu jest ustalenie tego, jaki wpływ dystans władzy na sali sądowej wywiera na satysfakcję podsądnych z przebiegu procesu. A zatem, w planowanych badaniach koncentrujemy się na dystansie władzy na sali sądowej. Dla określenia jego wpływu na inne zmienne ważne dla procesu sądowego stosowania prawa wykorzystamy jakościową i ilościową technikę badań empirycznych: obserwację bierną rozpraw sądowych oraz eksperyment laboratoryjny oparty na schemacie szkoleniowych rozpraw sądowych.

Warto wskazać szersze tło planowanych badań. Analiza literatury dotyczącej sądowego stosowania prawa pokazuje, że brakuje całościowych studiów teoretycznych i związanych z nimi badań empirycznych nad mikrospołecznymi czynnikami orzekania sądowego, takimi jak architektura i przestrzeń sali sądowej, modele komunikacji oraz symbole i rytuały sądowe. Poszczególne aspekty związane z tymi zagadnieniami „rozsiane” są po różnych szczegółowych subdyscyplinach badawczych. Planowane badania, stawiając w centrum kategorię dystansu władzy, łączą wspomniane wątki, wypełniając znaczną lukę w studiach nad sądowym stosowaniem prawa. Wspomnieć trzeba również o fundamentalnym znaczeniu planowanych badań dla refleksji nad wymiarem sprawiedliwości, a w dalszej kolejności dla praktycznie zorientowanych działań reformatorskich.